

PARA ALAN BUYRUK ALIR: BİR SATIŞ ÖYKÜSÜ

Aydınlık Dergisi, 12 Ocak 2003

Yıldırım Koç

Türkiye'den bazı sendikaların üyesi bulunduğu Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu'nun (PSI) 25. Genel Kurulu on yıl önce, 2-6 Ağustos 1993 günleri Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de yapıldı. Ben de, Yol-İş delegasyonu içinde bu genel kurula katıldım.

Genel kurulda, Güney Kıbrıs'tan PSI üyesi sendikaların "Kıbrıs'ın Bölünmesi" konusunda bir karar tasarıları ele alındı. Karar tasarısında, Birleşmiş Milletler kararlarına atıfta bulunulduktan sonra şöyle deniliyordu:

"Çözüm, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlık, egemenlik ve **toprak bütünlüğü, işgal kuvvetlerinin çekilmesi** ve Kıbrıslı gerek Rum gerekse Türk toplumlarının insan hakları ve demokratik haklarının ve gerçek siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmelerinin tam garantisi temelinde olmalıdır."

Genel kurula TÜRK-İŞ'e bağlı Yol-İş, Harb-İş, Sağlık-İş ve bir diğer sendika ile DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası katılıyordu. Sendika temsilcileriyle toplantı yapıldı. TÜRK-İŞ'e bağlı dört sendika, karar tasarısına karşı çıkacak ortak bir metin üzerinde anlaştı. Genel-İş ise, ilke olarak bizlerle aynı düşündüğünü, ancak ortak metne imza atmak istemediğini, konuşma da yapmayacağını söyledi.

Metni, dört sendika adına benim okumam kararlaştırıldı. Karar tasarısının görüşülmesine başlandı. Söz aldım. Konuşmak için kürsüye yürürken, dördüncü sendikanın uluslararası ilişkiler uzmanı ceketimden çekerek beni durdurdu ve ortak metinden kendi örgütlerinin adının çıkarılmasını istedi. Bu kişi uzun yıllardır İsveç'te yaşıyor ve, yanılmıyorsam, İsveç Belediye Memurları Sendikası'nda uzman olarak çalışıyordu. İsveç Belediye Memurları Sendikası da Kıbrıs Rumlarının bu karar tasarısını destekliyordu. Kürsüye çıktım ve Yol-İş, Harb-İş ve Sağlık-İş adına aşağıdaki konuşmayı yaptım. Ben kürsüden indikten sonra, hepimizi şaşkırtan bir gelişme oldu. İsveç'te bir sendikada uzman olarak çalışan ve dördüncü sendikamızın uluslararası ilişkilerini yürüten kişi kürsüye çıktı ve Rumların karar tasarısı lehinde konuştu. Bu kişinin konuşmasını şaşkınlık içinde dinledik. Yol-İş delegelerinden biri, Kıbrıs Barış Harekatı sırasında çarpışmalara katılmış, yanında arkadaşları şehit düşmüş bir şube başkanıydı. Dördüncü sendikanın genel başkanının üstüne yürüdü. Genel başkan, durumdan haberdar olmadığını, uzmanın kendi başına hareket ettiğini söyledi. Ciddi bir gerginlik yaşadık. Karar tasarısı, bizim aleyhte oylarımıza rağmen, kabul edildi. Kabul edildi de önemli birşey mi oldu? Olmadı, tabii; ancak Güney Kıbrıslılar kendi görüşlerini bir uluslararası örgütte daha kabul ettirmiş oldular.

Ortak konuşmanın bir bölümü şöyleydi:

"1974 yılında Kıbrıs'ta etnik arındırmayı amaçlayan bir faşist darbe oldu. Bunun üzerine, Türkiye Cumhuriyeti, Türkleri korumak amacıyla, uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan hakkını kullandı ve darbe başarısızlıkla sonuçlandı..."

"Biz bu soruna, her zaman olduğu gibi, sınıf kardeşliği ve işçi sınıfının uluslararası dayanışması perspektifiyle yaklaşıyoruz. Bugün hareketimizin en önemli düşmanları ırkçılık, etnik düşmanlıklar ve yabancı düşmanlıktır..."

"Geçmişte Kıbrıs'ta Türklere karşı, bugün eski Yugoslavya'da gerçekleştirilen vahşetin ilk biçimlerini yaşadık. Bugün Güney Kıbrıs'ta hızlı bir silahlanma sürüyor. Bu koşullarda, uluslararası antlaşmalar uyarınca adada bulunan Türk güçlerini 'işgal kuvvetleri' olarak suçlamak ve bunların güvenilir hiçbir güvence olmaksızın geri çekilmesini talep etmek, yeni bir etnik arındırma operasyonu için zemini hazırlamak anlamına gelecektir."

“Eski Yugoslavya’da yaklaşık 1,5 yıldır bir etnik arındırma operasyonu sürüyor. Birleşmiş Milletler’in gücü, bu katliamı durdurmaya yetmiyor... Barışçıl bir çözüm, taraflar arasında görüşmeler yoluyla bulunmalıdır. Bunun önkoşulu ise, can güvenliğidir. Bu temel hakkı güvence altına alabilecek bir uluslararası kuruluş bulunmadığına göre, günümüzde bu denli yaygın olan etnik arındırmaların tekrarlanmasını önleme görevi, Ada’da meşru bir biçimde bulunan Türk güçlerindedir.

“Bu kararın kabulü, Ada’da etnik çelişkileri keskinleştirecek ve sendikacılık hareketini daha da bölecektir.”

Daha sonra bu olayın üzerine gittik. Ortaya çıkan tablo şuydu: İsveç sendikaları Türkiye’de bazı sendikalarla işbirliği geliştirmişti. Ancak bu işbirliğinde kullandıkları para, sendika aidatları değil, İsveç devletinin verdiği paraydı. İsveç sendikaları da bu parayı kullanırken İsveç devletinin dış politikası ile uyumlu bir çizgi izliyorlardı. İsveç’e sığınmış olan ve bir İsveç sendikasında uzman olarak çalışmakta olan kişinin, ekmeğini yediği İsveçlilere karşı tavır takınacak gücü ve onuru bulunmadığından, bir gece önce üzerinde anlaştığımız metne sahip çıkamıyor, efendilerinin talimatına uyarak, tam tersi bir çizgiyi benimseyebiliyordu.

Adını vermeyeceğim bu kişiyle tanışsanız, konuşsanız, sevebilirsiniz bile. Ağız iyi laf yapar. Dünyadaki gelişmelerden haberdardır. Birkaç dil bilir. Naziktir. Efendidir. Ama “sahibinin sesi”dir. Özgür değildir. Belki İsveç uyruğuna bile geçmiştir. Son duyduğum, Stokholm’de bir taksi alıp işletmekte olduğuydu. İşine geldiği yerde İsveçli, işine geldiği yerde Türk’tür.

Bu kişi, türünün tek örneği mi? Kesinlikle hayır. 12 Eylül’ün baskılarından kurtulmak için Avrupa’ya gidenlerin büyük bir bölümü namuslarını korudular; vatanlarını unutmadılar; ilk fırsatta da geri geldiler. Ama küçük bir bölümü Avrupa’ya sığındı. Avrupa’ya sığınınca, sığıntı olunca, onurunu da, inançlarını da yitirdi. Avrupalı emperyalistlerin (“temsilcisi” diyemeyeceğim) uşaklığına soyundu. Bir kısmı, uşaklığını meşrulaştırmak için teorik formülasyonlara yeltendi; bir kısmı ise uşaklık yaptığını gizlemeden uşaklık yaptı.

Kıbrıs konusu uluslararası sendikal platformlarda ne zaman gündeme gelse, kürsüye yürürken ceketinden tutup kendi örgütünün adını ortak konuşmamızdan çıkaran ve benim ardından kürsüye gelerek, sığıntı durumunun devam edebilmesi için, İsveç devletinin resmi politikasına hizmet eden kişi aklıma gelir; acırım.